

Ma ei hakka kirjutama dr Riikjärvest kui arstist – seda teavad vanemad kolleegid paremini. Siiski: kõige rohkem meenub tema oskus tabelitest sellist infot välja õngitseda, millega teised arstid ei viitsi vaeva näha; ja tema eriline kiindumus igasugustesse demograafiat käsitlevatesse andmetesse. Selles osas on ta olnud parim. See on aidanud paika panna kolleege, kes nõuavad aina rohkem ja rohkem ajal, kui kõike vähem ja vähem vaja hakkab minema. Kokkuvõttes kasulik pärand töötamisest ENSV tervishoiu-ministeeriumis.

Siis meenuvad mulle EV aastapäevad, mis iga uue numbri lisandumisega on läinud aina uhkemaks.

Ja lõpuks tema ise – pikk, ilus (mis ajas mitte kahanevat ei näi), samas karm ja väljapoolle vähe avalduva empaatiaga. Kõik viitab viktoriaanlikule kasvatusesele, k.a kohustuslikule muusikakoolile lapsepõlves koos hilisema kiindumusega tõesesse muusikasse. Karm olek sulab aga kiiresti, kui teemaks meditsiini areng üldiselt ja meie haigla käekäik eriti. Oleme teinud mitmeidki tõesiseid plaane, kuid ellu on neist kahjuks vähe viidud – ju pole olud plaanide realiseerimist soosinud. Muuseas – dr Riikjärv ei ole kunagi poliitilises mainstreamis purjetanud: talle on ikka meeldinud PERHiga ühinemise idee.

Valentin Sander
neuroloogia-
taastusraviosakonna
juhataja

Dr Riikjärvega olen lähemalt kokku puutunud alates 1993. aastast, kui astusin kliinilisse ordinatuuri, mille kõrvalt osalesin ka Eesti-Rootsi allergiaga seonduva uurimistöö tegemises. Selle uurimistöö Eesti-poolne juht oli dr Riikjärv.

Sellest alates on ta minu hinnangul olnud suhteliselt kriitiline nii enda kui teiste tegevuste suhtes. Samas on see kriitiliselt olnud alati suunatud sellele, et tegevuse lõpptulemus oleks parem. Kui jõutakse paremale tulemusele, siis tema peab seda iseenesest mõistetavaks ja ei ole just väga aldis teisi kiitma. Sealjuures ise jääb ta meeleldi hoopis tagaplaanile. Tagasihoidlikkus on dr Riikjärvele minu hinnangul väga omane.

Ehk on dr Riikjärve puhul pisut kaotsi läinud teadlane ja õppejõud. Tema loomuses on läheneda probleemidele teaduslikult küljest. Ajal, mil tema tööks oli muuhulgas residentide juhendamine, lähenes ta probleemidele väga akadeemiliselt. See sundis residentide seminarideks ja ettekanneteks väga põhjalikult ette valmistuma. Kusjuures oli teada, et kiita ei saanud peaaegu kunagi. Täna on olnud adunud, et kriitilise kuvandi taga on tegelikult õrn ja habras naine.

Katrin Luts
pediaatriakliiniku
juhataja

Pediaatria ja allergoloogia arendaja Eestis

Tiina Talvik
MD, PhD, Dr.med.sci
Professor Emerita
TÜ Kliinikum

Dr Mall-Anne Riikjärv ja pediaatria Eestis on vaat et sünonüümid.

Alustanud lastearstina, sai temast peagi pediaatria korraldaja – peaarsti asetäitja, Eesti peapediaater, Eesti Lastearstide Seltsi president, Tallinna lastehaigla peaarst ja juht. Seega võib kindlalt väita, et pediaatria areng ja tänasele tasemele jõudmises Eestis on Malle olnud oluline osa. Alati ja igal ametipostil on Mall olnud väga pühendunud, aus, uuenduste ja uute ideede aldis, soovinud teha asju paremaks, arstiabi lastele kättesaadavamaks ja seisnud arstiabi kvaliteedi eest. Tuleb ka mees pidada, et peapediaatrina suutis ta vältida „keskusest“ tulevaid liialdusi ja takistada mitteteaduspõhiste teadmiste jõudmist meie arstideni. Nii näiteks oli võimalik Malle ja Ene kaasabil ära hoida Eestis levimast teoorial, et „80% vastsündinutest tekib sünnituse käigus seljaaju kaelaosa kahjustus“. Sama teooria tõttu tehti kogu NL territooriumil aastaid vigu „hüpotoonilise vastsündinu“ käsitlemisel, mis tekitas meie lääne kolleegides rohkesti imestust, kuidas oli selliste ideede levitamine ja levimine üldse võimalik. Aga oli, sest riik oli autoritaarne ja arstide teadmised põhinesid enamasti Moskva, Leningradi ja Kaasani professorite loengutel. Kirjandus ei olnud enamusele kättesaadav ja keeleoskajaid oli vähe.

Kirjandus paiknes põhiliselt Moskvas Lenini ja Meditsiini raamatukogudes, kuhu eesti inimesed, sealhulgas Mall, sõitsid, lugesid 12–14 tundi päevas ja püüdsid mehkeldada välja koopiaid lubatud (~20!) arvust enam. Tänu sellele oldi Eestis kursis ka lääne teadussaavutustega ja seisukohtadega.

Pikad päevad raamatukogus ja ööd Eesti

Esinduses Moskvas soodustasid usalduse ja sõpruse tekkimist meie kõigi vahel ja muutis meid ilmselt kokkuvõttevaks, hoolivaks üksteise ja teineteise suhtes. Tundsi rõõmu üksteise edusammudest (dissertatsioonide kaitsmistest) ja muretsesime, kui miski ei õnnestunud.

Abiks oli kindlasti see, et Mall oli ja on väga koostööaldis. Oma erudeerituse ja ilmselt ka sooja suhtumise tõttu võitis ta kohe prof Bengt Björksteni südame ja sai üheks tema väga lähedaseks ja usaldusväärseks koostööpartneriks. Tegelikult on ta seda siiani, olles oluline osaline allergoloogia arengus Eestis. Mall on suure lugemusega arst, huvitub kõigest ja lastearstide konverentsidel on sageli just Mall see, kellel on midagi küsida ja kommeteerida. Seega – ta on alati aktiivne kuulaja ja kaasamõtteleja.

Kõik katsed teha koostööd Tartu Lastekliiniku ja Tallinna lastehaigla vahel on alati saanud – varem Merikese, viimastel aastatel Malle – igakülgse toetuse.

Oma töösse on Mall suhtunud äärmiselt tõsiselt, kuid ilmselt vahetevahel liiga enese-kriitiliselt.

Inimesena on Mall soe ja südamlis, usaldav, usaldatav ja meeldiv paljulugenu kaaslane, alati abivalmis kolleeg.

*Soovin Sulle, Mall,
kõike head ja jõudu kirjutada
üks tore raamat endast ja oma
tegemistest! Sõna oskad
Sa kasutada suure-
päraselt, mida näitas
omaegne toimetajatöö.
Jõudu selleks!*

Ene Tomberg
Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuameti
tervishoiuosakonna juhataja

Tean Malle ülikooliajast – tema ja Anne Ormissoniga käis teaduskonnas kaasas tarkade tüdrukute kuulsus. Peale selle mängis ta väga hästi klaverit: teenisime mõlemad lisatasu ülikooli rahvakunstiansambli klaverisaatjana.

Hiljem oli ta aktiivne ja hea peadiaater Tapal, tegi Tallinnasse liikudes pulmonoloogia-alast kandidaaditööd I lastehaiglas, oli laste bronhoskoopia juurutamisel silmapaistev oma ala pioneer. Edasi töötasime mitu aastat kõrvuti kabinetites ENSV Tervishoiu-ministeeriumis, tema peapediaatri, mina laste ja emade valituse juhatajana, mis tähendas nii aktiivseid ja lõbusaid kui närvilisi päevi ölg-õla kõrval Moskva tervishoiu-ministeeriumi alluvuses.

Üleliidulistel nõupidamistel torakas Mall silma läbimõeldud ja sageli kriitiliste ettepanekute ja esinemistega. Hiljem olin väga rahul, kui ta võttis enese kätte vabariigi suurima lastehaigla juhtimise – olen alati imetlenud tema teadurimõistusega tehtud tööd. Kõik tema väljaütlemised on alati äärmiselt põhjendatud, s.t tema lugemus on väga suur ning teadlikkus maailmas toimuvast oma ja lastehaiguste erialal väga põhjalik. Lisaks tean Malle kui head ema, hoolitsevat vanaema, musikaalset inimest ja väga toredat kolleegi.